

ОРІЄНТОВНИМ ГРАФІК РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ/ВЧИТЕЛЬКИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

При дистанційному навчанні значну частину свого часу вчитель/ка витрачає на підготовку до уроку та аналіз власної діяльності. Вчитель/ка не мусить працювати цілодобово і має дбати про себе, щоб не допустити професійного вигорання і перевтоми. Наводимо орієнтовний графік роботи вчителя.

8:00-8:30 підготовка та розміщення навчальних матеріалів на платформі

8:30-15:00 проведення уроків (з використанням обраної платформи та інструментів дистанційного навчання)

15:00-16:00 5-10 хвилині онлайн-консультації (індивідуальні або в малих групах, перевірка творчих завдань, самостійної роботи тощо)

16:00- рефлексія, підготовка до наступного робочого дня

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ

Оцінювання — процес встановлення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом предмета відповідно до вимог чинних програм. Орієнтиром для оцінювання в Типових освітніх програмах є очікувані результати навчання здобувачів. Вчителю варто скоригувати календарно-тематичне планування, визначити основний матеріал і той, що підлягає повторенню або пропедевтиці. Краще зосередитись на обов'язковому матеріалі, якій учні мають засвоїти саме в цьому класі. Під час організації контролю та оцінювання найголовніше — переконатися, що всі зрозуміли базові підходи і правила. Без цього рухатись уперед не вийде.

Саме тому в умовах дистанційного навчання, коли значну частину матеріалу учні мають проходити самостійно, особливої ваги набуває формувальне оцінювання. Важливо якомога частіше давати учням зворотний зв'язок: відзначати успіхи, щоб зберігати мотивацію, надавати поради про те, що потребує додаткового опрацювання, хвалити за помилки, якщо вони виявлені самим(ою) учнем/ученицею.

Не варто розглядати оцінювання як інструмент покарання або заохочення учнів. Основною метою оцінювання має бути покращення навчання. За допомогою оцінювання вчитель/ка визначає труднощі, які виникли в учнів, їхні сильні та слабкі сторони, а також загальне розуміння ними навчального матеріалу. Крім того, оцінювання допомагає вчителю відкоригувати свої методи

викладання, щоб забезпечити максимальну ефективність навчання для кожного учня.

З огляду на автономію закладів освіти в контролі та оцінюванні результатів навчання учнів, слід зважати на можливості кожного учасника освітнього процесу. Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання на предмет їхньої відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

Заклад освіти має право визначити власні підходи до контролю та оцінювання результатів навчання учнів. Рішення треба обговорити на онлайн-конференції методичного об'єднання закладу й виробити спільні підходи до оцінювання результатів навчання, а також визначити терміни проведення та оцінювання підсумкових контрольних робіт для учнів, які не мали технічної змоги пройти онлайн-навчання та оцінювання. Як зазначено в наказі Міністерства освіти і науки від 14.07.2015 № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу», зареєстрованому в Міністерстві юстиції України від 30 липня 2015 р. за № 924/27369, переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти (крім перших та других класів) до наступного класу здійснюється на підставі результатів підсумкового (семестрового та річного) оцінювання учнів (вихованців) згідно з рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти, що впродовж п'яти робочих днів з дати прийняття має бути оприлюднене на його інформаційному стенді.

Після повернення до очного навчання слід продіагностувати готовність учнів і скоригувати календарно-тематичне планування залежно від їхніх потреб. Оцінювання результатів навчання учнів 1-2 класів має формувальний характер та здійснюється вербально. Головна мета формувального (поточного) оцінювання — підтримати кожного учня в процесі навчання. Формувальне оцінювання на відстані є складним, але можливим. Важливим фактором при цьому є розуміння матеріалу учнями та надання змістовних відгуків учителем.

Мета формувального оцінювання результатів навчання учнів початкових класів має відповідати навчальній меті, якої можна досягти. Результати навчання окремого учня/учениці порівнюються з його/її попередніми результатами, а не з результатами інших дітей класу. Пам'ятайте: учні, орієнтовані на успіх, частіше досягають своїх цілей. Відзначення навіть найменших успіхів є важливою підтримкою для всіх дітей, особливо молодших школярів.

Під час оцінювання навчальних результатів учнів важливим є зворотний зв'язок між учителем/вчителькою та учнем/ученицею. Для цього потрібно:

- спільно з'ясувати зміст зробленого;
- порівняти реальні результати з очікуваними;

- проаналізувати, чому сталося так, а не інакше;
- зробити спільні висновки;
- обговорити нові теми для обмірковування;
- встановити зв'язок між тим, що вже відомо, і тим, що потрібно засвоїти в майбутньому,
- скласти план подальших дій.

Пам'ятайте: діти, особливо молодші школярі, дуже чутливо сприймають зворотний зв'язок, якщо він полягає лише у виправленні помилок. Водночас вони будуть вдячні за спільний аналіз причин труднощів у виконанні завдань. Інколи дитині потрібно лише додаткове пояснення, інколи причини труднощів лежать в емоційній площині. Обговорюйте разом з учнями шляхи подолання їхніх складнощів у навчанні. Підтримка вчителя/вчительки і його/її розуміння — величезний ресурс для розвитку дитини, для формування навичок наполегливості й самостійності.

Оптимальним способом оцінювання в умовах дистанційного навчання є оцінювання в режимі онлайн — якщо є технічна можливість, то на дистанційних платформах, на яких існує така функція. Працюючи на платформах, учні можуть посперечатися з однокласниками, обговорити проблеми, висловити власну думку, побачити і почути їхню думку про свої досягнення (взаємооцінювання). Учитель/ка може запропонувати учням поміркувати про власне оцінювання, попросити учнів оцінити своїзнання з теми, порівняти з тим, що вони знали, і визначити, що нове дізнались (самооцінювання).

Отримання навчальних матеріалів та спілкування між учасниками дистанційного навчання під час оцінювання, що проводиться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі. Це можуть бути письмові роботи (самостійні й контрольні, перекази, у тому числі окремі тестові, компетентнісні завдання тощо), а також навчальний проект, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо. У разі потреби завдання учнів можна контролювати через будь-який месенджер, що забезпечує відеозв'язок (Zoom, Skype тощо). Оскільки на сьогодні не розроблено єдину систему оцінювання для дистанційної форми навчання, учасники освітнього процесу за домовленістю можуть користуватися тими засобами, які комфортні для всіх.

Під час контролю та оцінювання обов'язково зважати на рівень здоров'я учнів та загальний досвід дистанційного навчання, а також на технічні проблеми, які можуть виникати під час виконання завдань. Важливо надавати дітям більше спроб і часу на виконання контрольних завдань.

З метою оцінити індивідуальні досягнення учнів може бути використано метод оцінювання портфоліо.

Портфоліо — це накопичувальна система оцінювання, що передбачає формування вміння учнів ставити цілі, планувати й організовувати власну навчальну діяльність; накопичення різних видів робіт, які засвідчують рух в індивідуальному розвитку; активну участь в інтеграції кількісних і якісних оцінок; підвищення ролі самооцінки.

Таке оцінювання передбачає визначення критеріїв для включення учнівських напрацювань до портфоліо; форми подання матеріалу; спланованість оцінного процесу; елементи самооцінки з боку учня тощо.

Для створення портфоліо немає встановлених правил і вимог. Основна суть портфоліо полягає в тому, щоб показати, на що здатні учні. Способи оформлення портфоліо можуть бути різними: від відбору найкращих досягнень з предмета до накопичення всіх робіт, виконаних учнем за рік.

Вимоги до очікуваних результатів навчання учнів 1-4 класів використовуються для формувального (поточного) та завершального (підсумкового) оцінювання. Завершальне (підсумкове) оцінювання результатів навчання в 1-4 класах відбувається лише в кінці навчального року та обліковується у свідоцтві досягнень для 1-2 класів та в таблиці навчальних досягнень для 3-4 класів.

Якщо дитина під час дистанційного навчання не мала доступу до інтернету й цифрових ресурсів, її рівень знань оцінюється після відновлення очного навчання. Якщо дистанційне навчання тривале і є можливість та готовність до співпраці з боку батьків чи законних представників дитини, виконані роботи дитини можуть бути надіслані вчителю поштою.